

Όνομα : _____

Αμετάβατα και Μεταβατικά ρήματα - ΚατηγορούμενοΟ Παππούς ξύπνησε. Το σπίτι έλαμπε. Ξαφνικά ο φοιτητής λιποθύμησε.Το παιδί κρυώνει. Η οικονομία κατέρρευσε.Ρήματα όπως τα παραπάνω δείχνουν πως η ενέργεια του υποκειμένου δεν μεταβαίνει πουθενά . Αυτά τα ρήματα λέγονται **Αμετάβατα** . (δεν έχουν αντικείμενο)Τα ρήματα όμως που τίθενται στο λόγο μαζί με ένα συμπλήρωμα (συνήθως αντικείμενο σε πτώση αιτιατική) λέγονται **μεταβατικά** .

Τα μεταβατικά ρήματα μπορεί να δέχονται :

- ✓ Ένα αντικείμενο (**μονόπτωτα**) π.χ. Ο γεωργός σκάβει **τη γη** .
Ο τεχνικός επισκευάζει **την τηλεόραση**.

- ✓ Δύο αντικείμενα (**δίπτωτα**)
Π.χ. **Μας** απαγόρευσαν την **έξοδο** .

Έμμεσο αντικείμενο

Άμεσο αντικείμενο

Του χρωστώ ευγνωμοσύνη .

Έμμεσο αντικείμενο

Άμεσο αντικείμενο

Στα δίπτωτα ρήματα το ένα αντικείμενο ονομάζεται **άμεσο** (σε πτώση αιτιατική) και το άλλο **έμμεσο** (σε πτώση γενική ή αιτιατική) .Κατά τη μετατροπή της ενεργητικής σύνταξης σε παθητική το **άμεσο** αντικείμενο της ενεργητικής γίνεται **υποκείμενο** της παθητικής ενώ το **έμμεσο** παραμένει **ως έχει** .

Π.χ. Μας απαγόρευσαν την έξοδο . (ενεργητική σύνταξη)

Η έξοδος απαγορεύτηκε σ ' εμάς . (παθητική σύνταξη)

B. Κατηγορούμενο

Ορισμένα ρήματα (είμαι , γίνομαι , φαίνομαι κ.α.) συνδέουν τα υποκείμενα με ονόματα που δίνουν σε αυτά **μια ιδιότητα ή τους προσθέτουν ένα γνώρισμα**. Τα ονόματα αυτά λέγονται **κατηγορούμενα** και βρίσκονται συνήθως σε πτώση **ονομαστική** .

Π.χ. Η Νίκη φαίνεται **άρρωστη** . Ο θείος μου εκλέγεται **δήμαρχος** .

Ασκήσεις

1. Στις παρακάτω προτάσεις να υπογραμμίσεις τα αντικείμενα .

- ✓ Ο υδραυλικός επισκευάζει την βρύση .
- ✓ Η γιαγιά ετοιμάζει το φαγητό.
- ✓ Τα παιδιά σκαλίζουν τον κήπο.
- ✓ Την εκδήλωση οργάνωσε ο πολιτιστικός σύλλογος .

2. Στις παρακάτω προτάσεις να υπογραμμίσεις τα άμεσα αντικείμενα και να κυκλώσεις τα έμμεσα .

- ✓ Μας έδωσαν χρήσιμες πληροφορίες .
- ✓ Μου δίνεις το λόγο σου
- ✓ Σας ζητώ συγνώμη .
- ✓ Ο παππούς την κέρασε παγωτό.

3. Να υπογραμμίσεις τα κατηγορούμενα στις παρακάτω προτάσεις .

- ✓ Το τριαντάφυλλο είναι λουλούδι .
- ✓ Ο δρόμος φαίνεται άδειος .
- ✓ Η κατάσταση παραμένει κρίσιμη .
- ✓ Ο πατέρας μου έγινε γραμματέας του υπουργείου.
- ✓ Ο θείος μου υπήρξε ήρωας .
- ✓ Ο κ. Νικολάου είναι πρόεδρος του συλλόγου .